

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
_____ (Баранова В.Г.)
_____ (підпис)
“ _____ ” _____ 2018р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр, та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування:

Фінансовий та страховий менеджмент

(назва магістерської програми)

на тему: «Кредитування населення: сучасний стан та перспективи

розвитку в Україні»

(назва теми)

Виконавець:

студентка групи М5, центра заочної форми
навчання

Самойленко Ганна Ігорівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., викладач

_____ (науковий ступінь, вчене звання)

Андреева Яна Сергіївна _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

/підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ З КРЕДИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ В КОМЕРЦІЙНОМУ БАНКУ	5
1.1. Сутність кредиту як економічної категорії	5
1.2. Принципи і правила банківських операцій з кредитування.....	25
1.3. Особливості процесу кредитування населення в комерційному банку.....	30
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КРЕДИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ В КОМЕРЦІЙНОМУ БАНКУ АТ КБ “ПРИВАТБАНК”.....	34
2.1. Основні фінансові показники АТ КБ “Приватбанк”.....	34
2.2. Аналіз кредитування фізичних осіб за видами кредитів АТ КБ “Приватбанк”.....	43
2.3. Чинники, які впливають на розвиток кредитування населення АТ КБ “Приватбанк”.....	55
РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ В КОМЕРЦІЙНОМУ БАНКУ	62
3.1. Економіко-математичне моделювання процесу управління кредитування комерційного банку АТ КБ «Приватбанк».....	62
3.2. Шляхи збільшення ліквідності, фінансової стійкості АТ КБ “Приватбанк”.....	65
3.3. Перспективи розвитку сегменту кредитування населення в банківській системі України	74
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	84
ДОДАТКИ.....	88

ВСТУП

Актуальність дослідження. Банківський кредит відіграє одну з найважливіших ролей у стимулюванні відтворювальних процесів в економіці. На сьогоднішньому етапі для виходу України з фінансової кризи та подальшого розвитку економіки важливе місце займає пошук напрямів удосконалення банківської кредитної системи та дійове управління її ризиками, здійснення фінансовими установами зваженої кредитної політики. Нині в Україні більша частина населення не здатна придбавати споживчі товари за рахунок власних ресурсів, тому кредит відіграє значну роль у задоволенні виникаючих потреб населення, підвищенні його життєвого рівня та забезпеченні соціально-економічного розвитку країни. Саме тому актуальним постає питання кредитування населення, розробки принципів збільшення і вдосконалення складових кредитування. Проблематика кредитування населення вивчається фінансовою наукою.

Його дослідженню присвячено праці таких вітчизняних і зарубіжних вчених: В.Базилевич, В.Василенко, С.Власюк, О.Кириченко, Н.Бондаренко, С.Колотуха, В.Міщенко, А.Мороз, С.Науменкова, О.Непочатенко, С.Щеглова та ін.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є дослідження кредитування населення, на сучасному етапі розвитку в Україні. Для досягнення поставленої мети було вирішено наступні **завдання**:

- 1) Визначити сутність кредиту як економічної категорії;
- 2) Дослідити принципи і правила банківських операцій з кредитування;
- 3) Дослідити особливості процесу кредитування населення в комерційному банку.
- 4) Проаналізувати фінансові показники АТ КБ “Приватбанк”;
- 5) Проаналізувати кредитування фізичних осіб за видами кредитів АТ КБ “Приватбанк”

б) Чинники, які впливають на розвиток кредитування населення АТ КБ «Приватбанк»;

7) Смодулювати процес управління кредитування комерційного банку АТ КБ «Приватбанк»;

8) Визначити шляхи збільшення ліквідності, фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк»;

9) Резюмувати перспективи розвитку сегменту кредитування населення в банківській системі України.

Об'єктом дослідження є економічні відносини, які виникають в системі кредитування населення.

Предметом дослідження є система кредитування населення.

Методами дослідження: метод аналізу та синтезу, статистичного аналізу, узагальнення, індукції, дедукції, історичний, системного аналізу .

Інформаційна база. Закони та нормативні акти, постанови та положення Верховної Ради України, Національного банку України, спеціальні банківські документи, Інтернет-джерела, а також періодика і спеціальна література, що стосується даної тематики.

Структура роботи визначається поставленими метою і завданнями. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, що включають в себе дев'ять підрозділів, висновки та список використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 94 сторінки, містить 12 таблиць, 11 рисунків, перелік використаних джерел складає 50 джерел.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження встановлено, що сутність кредиту як економічної категорії є вираженням відносин між суб'єктами господарювання щодо надання й отримання позики в грошовій чи товарній формі на умовах повернення, строковості й платності. Кредит – рух вартості в інтересах реалізації певних потреб.

Розвиток кредитування на даний час в нашій країні дещо сповільнюється. Скорочується кількість фінансових установ, знижується кількість виданих споживчих та іпотечних кредитів. Зростають процентні ставки за кредитами. Визначено, що головним фактором, що впливає на сучасну кредитну діяльність банків в Україні, є політична та соціальна нестабільність.

Проаналізувавши кредитування населення в АТ КБ Приватбанк, можна зробити висновок про те, що ПАТ «КБ «ПриватБанк» є найбільшим банком в Україні. Серед найважливіших подій для цього банку слід відзначити проведення його націоналізації. Банк має 30 філій і 2213 функціонуючих відділень в Україні та філію на Кіпрі. Середньооблікова чисельність штатного персоналу ПАТ «КБ «Приватбанк» за 2017 рік нараховує понад 22600 осіб. Починаючи з 2014 року Банк не мав змогу здійснювати свою діяльність у Криму та певних районах Донецької та Луганської областей та змушений був перенести діяльність з цих зон. Банк має складну організаційну структуру. Валюта балансу банківської установи зростає. Структура пасивів свідчить про необхідність удосконалення управління активами та пасивами.

Кредитна діяльність ПАТ КБ «Приватбанк» здійснюється відповідно до прийнятої кредитної політики банку. обсяги наданих кредитів ПАТ «КБ «Приватбанк» мають тенденцію до зростання. Водночас якість кредитів дуже низька, що спричинило необхідність їх інвентаризації. В результаті з 2016 р. в банку значно зріс обсяг резервів під знецінені кредити, який було виявлено досить велику кількість і стосувалися вони юридичних осіб. Обсяги кредитів підприємствам малого та середнього бізнесу зростають, як зростають і обсяги

кредитів фізичним особам.

Останні роки ПАТ «КБ «Приватбанк» отримує збитки. Водночас в 2013-2017 р. чистий процентний дохід є позитивним, хоча в результаті збільшення відрахувань на резерви знецінення кредитів у підсумку в 2016 р. чистий процентний дохід сягнув -152623 млн. грн. і в 2016 р. був негативним. Спостерігається скорочення процентного доходу від кредитних операцій в 2017 р. та зменшення частки таких доходів в загальному процентному доході.

Основним напрямком удосконалення системи кредитування в Україні на сьогоднішній день є дослідження та впровадження заходів, які допомогли б досягти мінімізації ризиків банку. При можливості банк повинен зменшувати збиткові та малоприбуткові операції. Також важливими є зростання групи активів, що приносять процентний дохід, зміна загального рівня процентної ставки по активних операціях банку, а також зменшення ризиків, тобто диверсифікація позик, встановлення ліміту надання позик, резервування у найбільш раціональних межах, постійний контроль банку за станом справ позичальника на протязі всього терміну користування позикою. Важливим є завданням політики управління ліквідністю та прибутковістю у вирішенні конфлікту цілей ліквідності та прибутковості. Як відомо, найбільш ліквідні кошти приносять у кращому випадку низькі доходи, а тому визначати оптимум ліквідності необхідно одночасно з встановленням оптимуму прибутковості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамик Б. П. Національний банк і грошово-кредитна політика: Навч. посібник для студ. вузів. - Тернопіль: Карт-бланш, 2002. - 278 с.
2. Александрова М. М. Гроші. Фінанси. Кредит: Навч. посібник; За ред. Г. Г. Кірейцева. - 2-ге вид., перероб і доп.. - К.: ЦУЛ, 2002. - 335 с.
3. Артус М. М. Гроші та кредит: Навчальний посібник. - К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2004. - 161 с.
4. Балабанов И. Т. Основы финансового менеджмента. — М.: Финансы и статистика, 2007.
5. Белолипецкий В. Г. Финансы фирмы. — М., 1998.
6. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. — К.: Ника-Центр, Эльга, 1999.
7. Бородина О. И. Финансы предприятий. — М.: ЮНИТИ, 2005.
8. Брігхем Е. Ф. Основы фінансового менеджменту. — К., 1997.
9. Василик О. Д. Теорія фінансів: Підручник. — К., 2000.
10. Гриньова В. М. Гроші і кредит: Навчальний посібник. - Харків: ВД "ІНЖЕК", 2003. - 207 с.
11. Гроші та кредит: Підручник для вузів за спец. "Фінанси та кредит"/ Михайло Савлук, К. Г. Зуллас, А. М. Коряк. - К.: Либідь, 1992. - 330, с.
12. Гроші та кредит: Підручник/ За ред. Богдана Івасіва,; М-во освіти і науки України, НБУ, Терноп. акад. нар. госп.. - Тернопіль: Карт-бланш, 2000. - 510 с.
13. Грошово-кредитна політика в Україні/ Володимир Стельмах, Анатолій Епіфанов, Наталія Гребеник, Володимир Міщенко, Ред. В. І. Міщенко. - 2-е вид., перероб. і доп.. - К.: Знання, 2003. - 421 с.
14. Гадей О. О. Управління змінами на підприємстві [Текст]/ О. О. Гадей: Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2012. – № 3 (19). — 71 с.

15. Грабчук О.М. Механізм впливу невизначеності на розвиток економічних систем / О.М. Грабчук. [Електронний ресурс]. Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. http://archive.nbuuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2010_30/10_30_12.pdf.

16. Дак Д. Д. Монстр перемен. Причины успеха и провала организационных преобразований.- М., 2007. – С. 33 – 58.

17. Дашевська О.В. Глобалізаційний вплив на розвиток економічної системи країни [Текст] / О.В. Дашевська // Науковий вісник Ужгородського університету 2011. – 90 с.

18. Джей Рос, Темплар Ричард. Энциклопедия менеджера: Алгоритмы эффективной работы: Пер. с англ., - Альпина Бизнес Букс, 2005. - 676 с.

19. Друкер П.Ф. Задачи менеджмента в XXI веке : учебн. пособие : пер. с англ. / П.Ф. Друкер. – М. : Изд. дом "Вильямс", 2000. – 272 с.

20. Демківський А. В. Гроші та кредит: Навчальний посібник,. -К.: Дакор: ВИРА-Р, 2003. -527 с.

21. Денисенко М. П. Гроші та кредит у банківській справі: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Алерта, 2004. -477 с.

22. Евгения Шамис, Борис Жогин. Изменения: мода или необходимость? // Управление компанией. - 2005. - № 11. - 300 с.

23. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2005. – 714 с.

24. Івченко І.Ю. Моделювання економічних ризиків і ризикових ситуацій : [навчальний посібник] / І.Ю. Івченко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.

25. Ілляшенко С.М. Економічний ризик: [навчальний посібник]. – 2-ге вид., доп. і перероб. / С.М. Ілляшенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 220 с.

26. Карпюк О.А. Прибуток як економічна категорія векономіці: облікови

й аспект/ Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2007. – №1(39). – С.82- 91

27. Кемерон Э. Грин М. Управление изменениями – М., 2006. – С. 113 – 155

28. Кознален Р. Курс МВА по менеджменту/ 4-е изд. - М.: АльпинаБизнес Букс, 2007. - 507 с

29. Коптев Л. Н. Феномен творческой готовности в культуре как путь инновационного развития // Проблемы современной экономики.– 2009. – № 1(17) // <http://www.meconomy.ru/art>.

30. Корпоративная культура и управление изменениями/ Пер. С англ. - М.:Альпина Бизнес Брукс, 2006. - 192 с.

31.Коробов М. Я. Фінанси промислового підприємства. — К.: Либідь, 2009.

32.Лагутін В. Д. Кредитування: теорія і практика: Навчальний посібник. - К.: Знання, 2002. -215 с.

33.Матвієнко П.В. Розвиток грошовокредитних відносин у трансформаційній економіці України: Монографія. -К.: Наукова думка, 2004. -253, с.

34.Павлова Л. Н. Финансы предприятия. — М.: Финансы, ЮНИТИ, 1998.

35.Податкова система України / За ред. В. М. Федосова. — К.: Либідь, 2003

36.Примостка Л.О. Моделювання ризику та прибутковості кредитного портфеля банку / Л. О. Примостка, В. І. Козлов // Вісник КЕФ КНЕУ імені В. Гетьмана. – 2011. – № 1. – С. 192 – 202. 5.

37.Розвиток грошово кредитних відносин в Україні: Збірник матеріалів Всеукраїнської науковопрактичної конференції 27 лютого 2004 року/Заред.проф.В. П. Матвієнка; Київський і-т банківської справи, Промінвестбанк. -Київ, 2004. - 226 с.

38.РоманишинВ.О. Центральний банкі грошовокредитна політика: Навчальний посібник. -К.: Атіка, 2005. -478, с.

39.Суторміна В. М., Федосов В. М., Рязанова Н.

С. Фінанси зарубіжних корпорацій. — К.: Либідь, 2012.

40. Слобода Л. Я. Дослідження факторів кредитних ризиків банків / Л.Я. Слобода // Регіональна економіка. - 2010. - № 1. - с. 125

41. Сайт ПАТ «КБ «Приватбанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://privatbank.ua>

42. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посіб. -К.: Вид-во КНЕУ, 2003.

43. Філімоненков О. С Фінанси підприємств: Навч. посіб. — К: МАУП, 2003

33. Финансы /Под ред. А. М. Ковалевой. — М.: Финансы и статистика, 2006.

44. Фінансова діяльність підприємств: Підручник / О. М. Бандурка та ін. — К.: Либідь, 2002.

45. Фінанси підприємств: Підручник / За ред. А. М. Поддєрьогіна. — К: Вид-во КНЕУ, 2002.

46. Хамицька В.С., Савіна Л.О. Проблеми консолідації українського банківського ринку в умовах глобалізації // Економічний простір №23/2 2009.

47. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: підручник / Ф.І. Хміль. - К.: Академвидав, 2005. - 608 с.

48. Шиллер Р.І. Фінансова стійкість комерційного банку та шляхи її зміцнення / Шиллер Р.І. — К.: Наукова думка, 2000. — 158 с.

49. Шаповалов А. Присутність іноземного капіталу в банківському секторі України // Вісник Національного банку України. – 2008. – №4. – С. 2

50. Щетинін А. І. Гроші та кредит: Підручник. -К.: Центр навчальної літератури, 2005. -429, с.